

Nội dung

1

Câu lệnh for

2

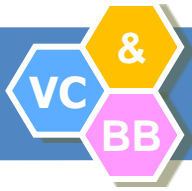
Câu lệnh while

3

Câu lệnh do... while

4

Một số kinh nghiệm lập trình

Đặt vấn đề

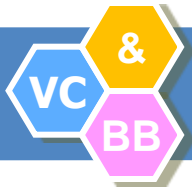
❖ Ví dụ

- Viết chương trình xuất các số từ 1 đến 10
=> Sử dụng 10 câu lệnh printf
- Viết chương trình xuất các số từ 1 đến 1000
=> Sử dụng 1000 câu lệnh printf !

❖ Giải pháp

- Sử dụng cấu trúc lặp lại một hành động trong khi còn thỏa một điều kiện nào đó.
- 3 lệnh lặp: for, while, do... while

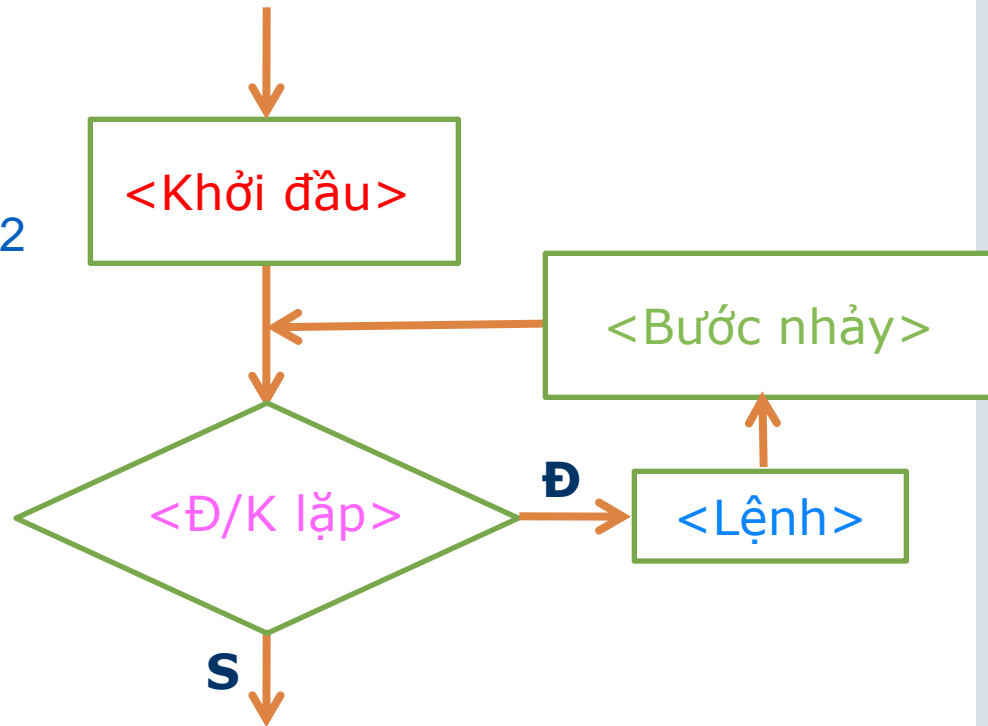
Câu lệnh for

Mã giả

FOR Variable = Value1 TO Value2

statement(s)

ENDFOR

for (<Khởi đầu>; <Đ/K lặp>; <Bước nhảy>)
    <Lệnh>;

<Khởi đầu>, <Đ/K lặp>, <Bước nhảy>: là biểu thức
<Lệnh>: đơn hoặc khối lệnh.

Câu lệnh for

for (<Khởi đầu>; <Đ/K lặp>; <Bước nhảy>)
    <Lệnh>;

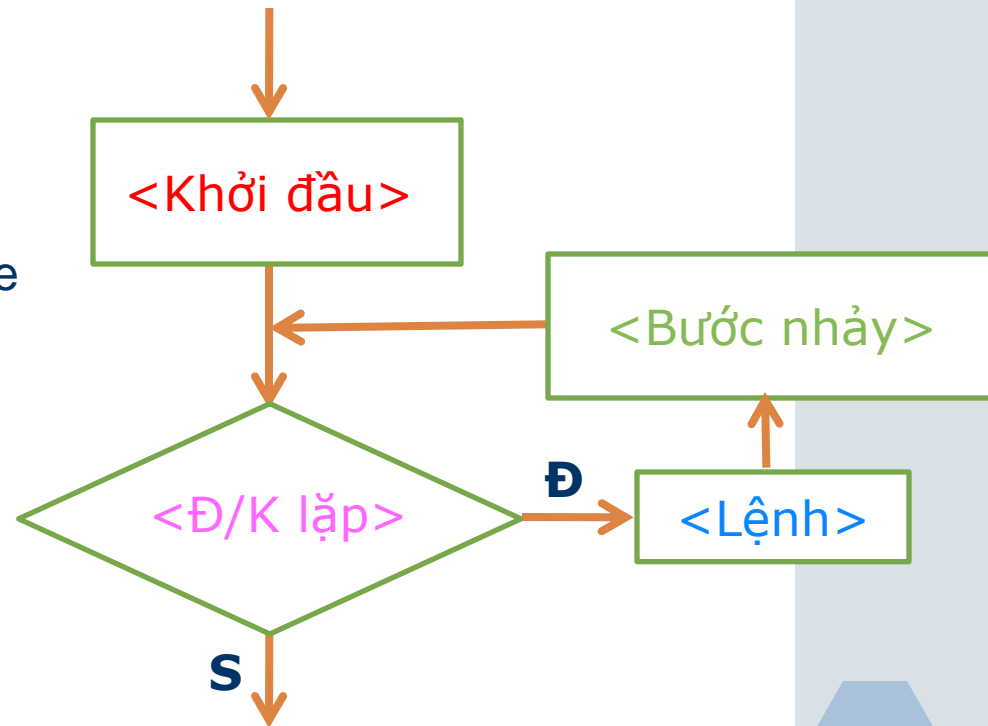
Bước 1: <Khởi đầu> được thực hiện
(chỉ 1 lần).

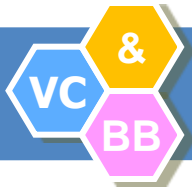
Bước 2: <Đ/K lặp> được định trị.

Bước 3: Nếu giá trị của <Đ/K lặp> là true

- Thực thi <Lệnh>
- Thực thi <Bước nhảy>
- Quay lại bước 2

Bước 4: Nếu giá trị của Exp2 là false thì
thoát khỏi cấu trúc for.

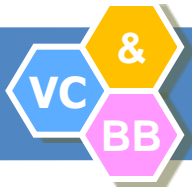

Câu lệnh for

```
int main()
{
    int i;
    for (i = 0; i < 10; i++)
        printf("%d\n", i);

    for (int j = 0; j < 10; j = j + 1)
        printf("%d\n", j);

    for (int k = 0; k < 10; k += 2)
    {
        printf("%d", k);
        printf("\n");
    }
}
```


Câu lệnh for - Một số lưu ý

❖ Câu lệnh **for** là một **câu lệnh đơn** và **có thể lồng nhau**.

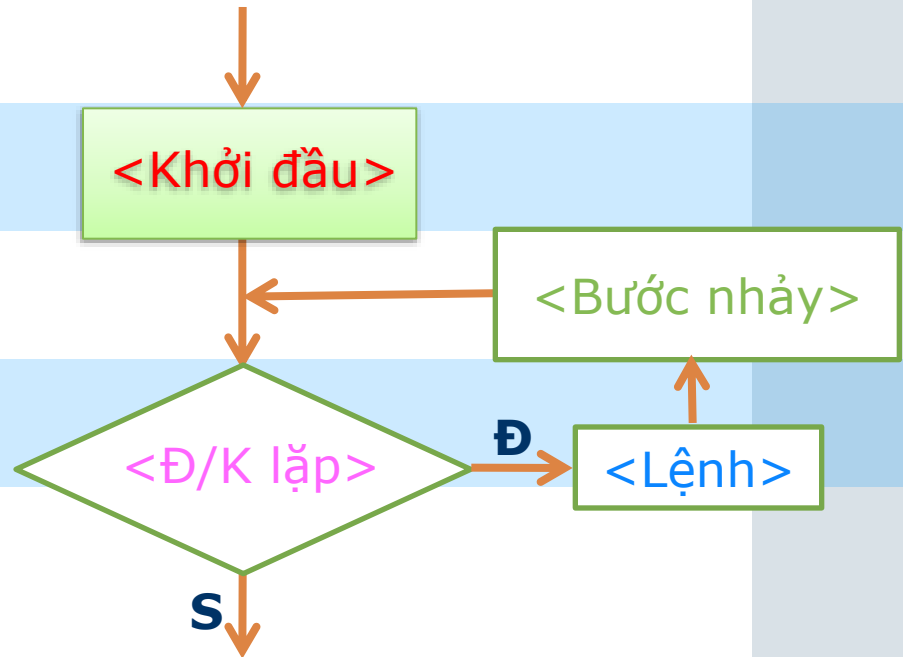
```
if (n < 10 && m < 20)
{
    for (int i = 0; i < n; i++)
    {
        for (int j = 0; j < m; j++)
        {
            printf("%d", i + j);
            printf("\n");
        }
    }
}
```

Câu lệnh for - Một số lưu ý

❖ Trong câu lệnh for, có thể sẽ không có phần **<Khởi đầu>**

```
int i;  
for (i = 0; i < 10; i++)  
    printf("%d\n", i);
```

```
int i = 0;  
for (; i < 10; i++)  
    printf("%d\n", i);
```

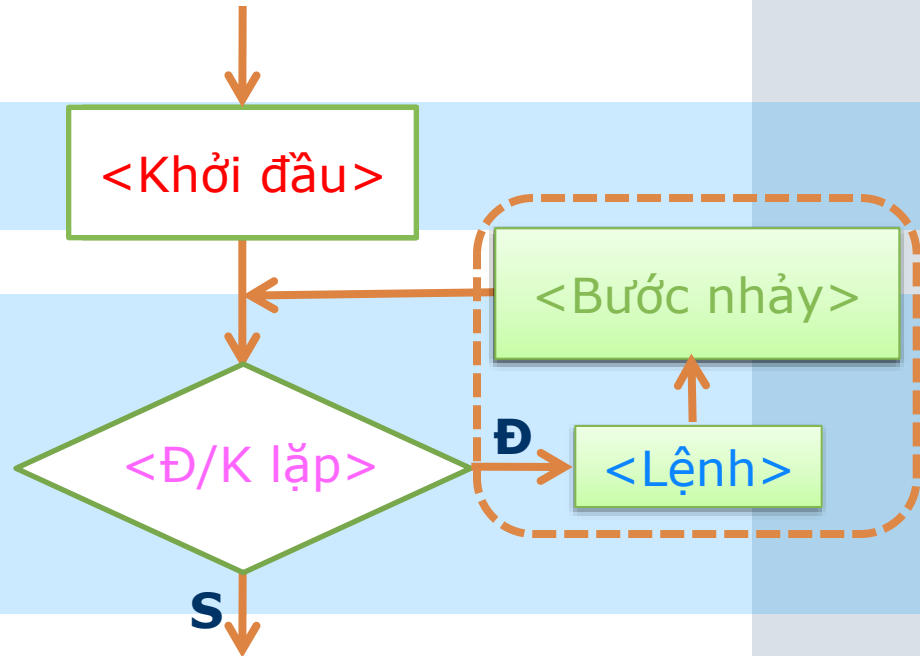

Câu lệnh for - Một số lưu ý

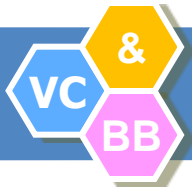
- ❖ Trong câu lệnh for, có thể sẽ không có phần **<Bước nhảy>**

```
int i;  
for (i = 0; i < 10; i++)  
    printf("%d\n", i);
```

```
for (i = 0; i < 10; )  
{  
    printf("%d\n", i);  
    i++;  
}
```


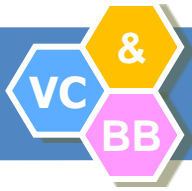
Câu lệnh for - Một số lưu ý

❖ Trong câu lệnh for, có thể sẽ không có phần **<Đ/K lặp>**

```
int i;  
for (i = 0; i < 10; i++)  
    printf("%d\n", i);
```

```
for (i = 0; ; i++)  
    printf("%d\n", i);
```

```
for (i = 0; ; i++)  
{  
    if (i >= 10)  
        break;  
    printf("%d\n", i);  
}
```

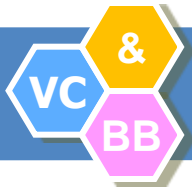

Câu lệnh for - Một số lưu ý

- ❖ Lệnh **break** làm kết thúc câu lệnh.
- ❖ Lệnh **continue** bỏ qua lần lặp hiện tại.

```
for (int i = 0; i < 10; i++)  
{  
    if (i % 2 == 0)  
        break;  
    printf("%d\n", i);  
}
```

```
for (int i = 0; i < 10; i++)  
{  
    if (i % 2 == 0)  
        continue;  
    printf("%d\n", i);  
}
```

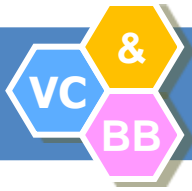

Câu lệnh for - Một số lưu ý

- ❖ Không được thêm **;** ngay sau lệnh lệnh for.
=> Tương đương câu lệnh rỗng.

```
int i;  
for (i = 0; i < 10; i++);  
{  
    printf("%d", i);  
    printf("\n");  
}
```

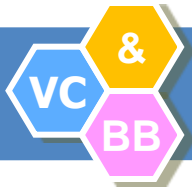
```
for (i = 0; i < 10; i++)  
{  
};  
{  
    printf("%d", i);  
    printf("\n");  
}
```


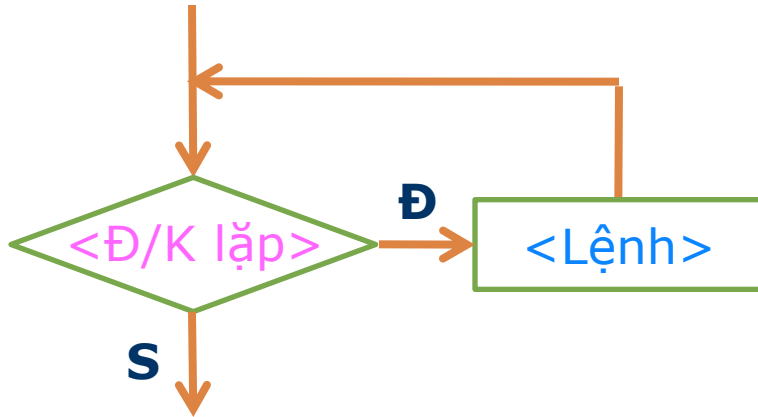
Câu lệnh for - Một số lưu ý

- ❖ Các thành phần **<Khởi đầu>**, **<Đ/K lặp>**, **<Bước nhảy>** cách nhau bằng dấu **;** ;
- ❖ Nếu có nhiều thành phần trong mỗi phần thì được cách nhau bằng dấu **,** ,

```
for (int i = 1, j = 2; i + j < 10; i++, j += 2)  
    printf("%d\n", i + j);
```


Câu lệnh while

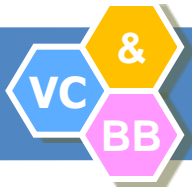

while (<Đ/K lặp>)

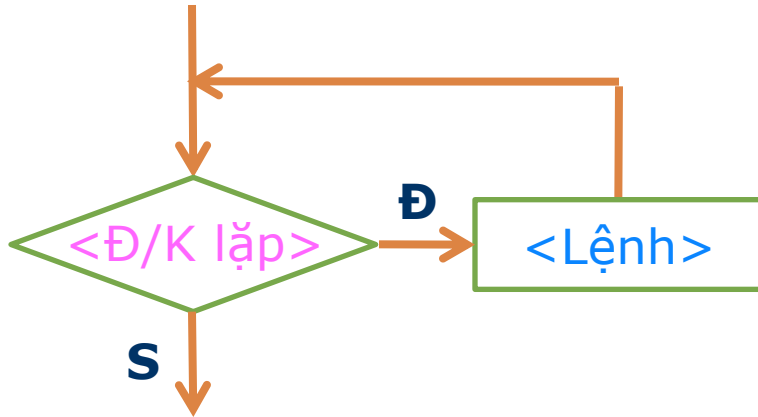
<Lệnh>;

Biểu thức C bất kỳ,
thường là biểu thức
quan hệ cho kết quả
0 (sai) và **!= 0** (đúng)

Câu lệnh đơn hoặc
Câu lệnh phức (kẹp
giữa **{** và **}**)

Câu lệnh while

while (<Đ/K lặp>)
<Lệnh>;

Bước 1: <Đ/K lặp> được định trị

Bước 2: Nếu là **true** thì

- Thực hiện <Lệnh>
- Quay lại bước 1.

Bước 3: Nếu là **false** thì

- Thoát khỏi vòng lặp

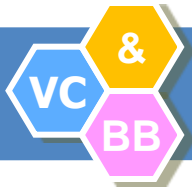
Câu lệnh while

while

```
Variable = Value1  
WHILE Variable <= Value2  
    statement(s)  
    Variable = Variable + 1  
ENDWHILE
```

for

```
FOR Variable = Value1 TO Value2  
    statement(s)  
ENDFOR
```


Câu lệnh while

Dùng để kiểm tra dữ liệu

INPUT Data

WHILE Data incorrect

OUTPUT error message

INPUT Data

ENDWHILE

INPUT Data

WHILE NOT(Data correct)

OUTPUT error message

INPUT Data

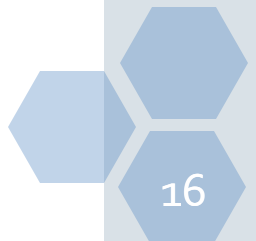
ENDWHILE

Ví dụ:

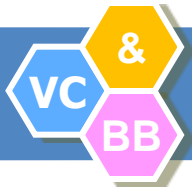
```
while (Age < 0 || Age >130)
```

<=>

```
while !(Age >= 0 && Age <= 130)
```


Câu lệnh while

Bài toán: Viết chương trình tính tổng các số nguyên dương được nhập từ bàn phím, cho đến khi nhập vào số 0 hoặc số âm. Hiển thị ra tổng đó.

```
PROGRAM Count
```

```
    Total = 0
```

```
    INPUT Number
```

```
    WHILE  Number > 0
```

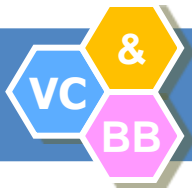
```
        Total = Total + Number
```

```
        INPUT Number
```

```
    ENDWHILE
```

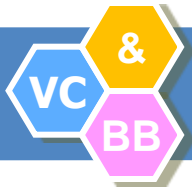
```
    OUTPUT Total
```

```
PROGRAM Count
```


Câu lệnh while

```
int main()
{
    float Number = 0.0;
    float Total  = 0.0;
    printf("Enter a number (0 stops processing)");
    scanf("%f", &Number);
    while (Number > 0)
    {
        Total = Total + Number;
        printf("Enter a number (0 stops processing)");
        scanf("%f", &Number);
    }
    printf("Total of all numbers: %.2f", Total);
    printf("\nPress Enter to continue");
    return 0;
}
```

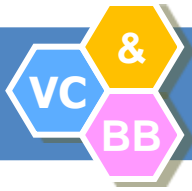

Câu lệnh while

```
int i = 0;
while (i < 10)
{
    printf("%d\n", i);
    i++;
}
```

```
for (int i = 0; i < 10; i++)
    printf("%d\n", i);
```

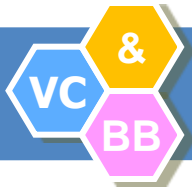
```
int i = 0;
for (; i < 10; )
{
    printf("%d\n", i);
    i++;
}
```


Câu lệnh while - Một số lưu ý

❖ Câu lệnh **while** là một **câu lệnh đơn** và **có thể lồng nhau**.

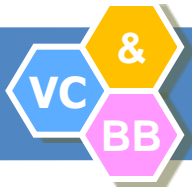
```
if (n < 10 && m < 20)
{
    while (n >= 1)
    {
        while (m >= 1)
        {
            printf("%d", m);
            m--;
        }
        n--;
    }
}
```


Câu lệnh while - Một số lưu ý

- ❖ Câu lệnh **while** có thể không thực hiện lần nào do **điều kiện lặp** ngay từ lần đầu đã không thỏa.

```
int main()  
{  
    int n = 1;  
    while (n > 10)  
    {  
        printf("%d\n", n);  
        n--;  
    }  
    ...  
}
```

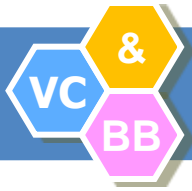

Câu lệnh While - Một số lưu ý

❖ Không được thêm **;** ngay sau lệnh **while**.

```
int n = 0;
while (n < 10) ;
{
    printf("%d\n", n);
    n++;
}
```

```
while (n < 10)
{
};
{
    printf("%d\n", n);
    n++;
}
```

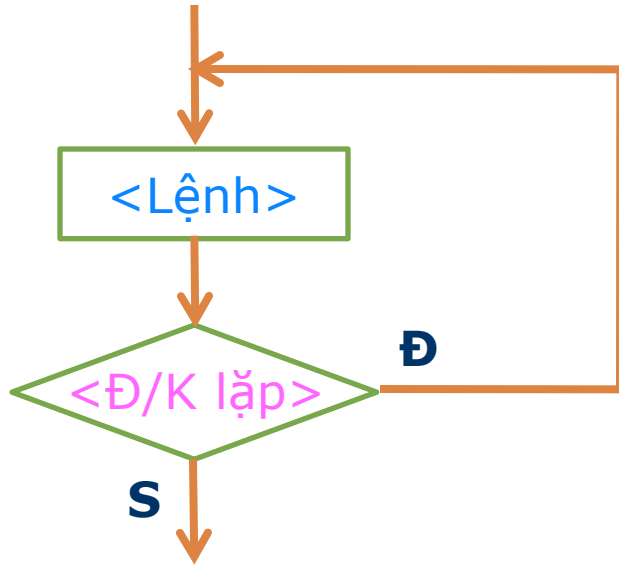

Câu lệnh while - Một số lưu ý

❖ Câu lệnh **while** có thể bị lặp vô tận (**loop**)

```
int main()  
{  
    int n = 1;  
    while (n < 10)  
    {  
        printf("%d", n);  
        n--;  
    }  
  
    n = 1;  
    while (n < 10)  
        printf("%d", n);  
}
```

Câu lệnh do... while

do

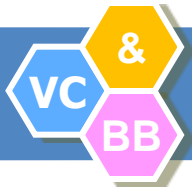
<Lệnh>;

while (<Đ/K lặp>);

Câu lệnh đơn hoặc
Câu lệnh phức (kẹp
giữa { và })

Biểu thức C bất kỳ,
thường là biểu thức
quan hệ cho kết quả
0 (sai) và **!= 0** (đúng)

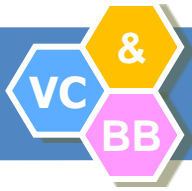

Câu lệnh do... while

```
int i = 0;
do
{
    printf("%d\n", i);
    i++;
}
while (i < 10);
```

```
int i = 0;
printf("%d\n", i);
i++;
for (; i < 10; )
{
    printf("%d\n", i);
    i++;
}
```


Câu lệnh do... while - Một số lưu ý

❖ Câu lệnh **do... while** là một câu lệnh đơn và có thể lồng nhau.

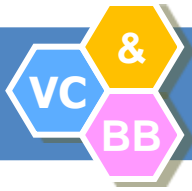
```
int a = 1, b;  
do  
{  
    b = 1;  
    do  
    {  
        printf("%d\n", a + b);  
        b = b + 2;  
    }  
    while (b < 20);  
    a++;  
}  
while (a < 20);
```


Câu lệnh do... while - Một số lưu ý

- ❖ Câu lệnh do... while sẽ được thực hiện ít nhất 1 lần do điều kiện lặp được kiểm tra ở cuối.

```
int main()
{
    int n;
    do
    {
        printf("Nhap n: ");
        scanf("%d", &n);
    }
    while (n < 1 || n > 100);
}
```

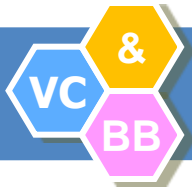

Câu lệnh do... while - Một số lưu ý

❖ Câu lệnh **do... while** có thể bị lặp vô tận (**loop**)

```
...  
  
int n = 1;  
do  
{  
    printf("%d", n);  
    n--;  
}  
while (n < 10);
```

```
n = 1;  
do  
    printf("%d", n);  
while (n < 10);  
...
```


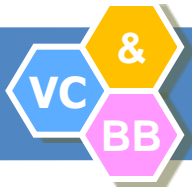
for, while, do... while

❖ Điều có khả năng lặp lại nhiều hành động.

```
int n = 10;  
for (int i = 1; i <= n; i++)  
    printf("%d\n", i);
```

```
int i = 1;  
while (i <= n)  
{  
    printf("%d\n", i); i++;  
}
```

```
int i = 1;  
do {  
    printf("%d\n", i); i++;  
} while (i < n);
```


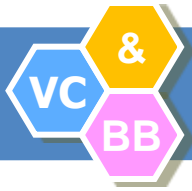
for, while, do... while

❖ Số lần lặp xác định ngay trong câu lệnh **for**

```
int n = 10;  
for (int i = 1; i <= n; i++)  
    ...;
```

```
int i = 1;  
while (i <= n)  
{  
    ...;  
}
```

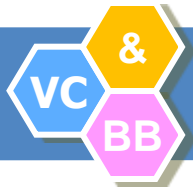
```
int i = 1;  
do {  
    ...;  
} while (i > n);
```


while & do... while

- ❖ while có thể không thực hiện lần nào.
- ❖ do... while sẽ được thực hiện ít nhất 1 lần.

```
int n = 100;
while (n < 10)
{
    ...;
}
...
do
{
    printf("Nhap n: ");
    scanf("%d", &n);
}
while (n > 10);
```


Bài tập thực hành

3. Nhập một số nguyên dương n ($n > 0$).

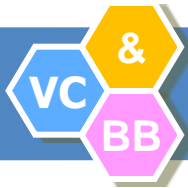
Hãy cho biết:

- a. Có phải là số đối xứng? Ví dụ: 121, 12321, ...
- b. Có phải là số chính phương? Ví dụ: 4, 9, 16, ...
- c. Có phải là số nguyên tố? Ví dụ: 2, 3, 5, 7, ...
- d. Chữ số lớn nhất và nhỏ nhất?
- e. Các chữ số có tăng dần hay giảm dần không?

Bài tập thực hành

4. Nhập một số nguyên dương n . Tính:

a. $S = 1 + 2 + \dots + n$

b. $S = 1^2 + 2^2 + \dots + n^2$

c. $S = 1 + 1/2 + \dots + 1/n$

d. $S = 1 * 2 * \dots * n = n!$

e. $S = 1! + 2! + \dots + n!$

5. Nhập 3 số nguyên a , b và n với $a, b < n$. Tính tổng các số nguyên dương nhỏ hơn n chia hết cho a nhưng không chia hết cho b .

6. Tính tổng các số nguyên tố nhỏ hơn n ($0 < n < 50$)

Bài tập thực hành

7. Nhập một số nguyên dương n . Xuất ra số ngược lại. Ví dụ: Nhập 1706 → Xuất 6071.

8. Tìm và in lên màn hình tất cả các số nguyên trong phạm vi từ 10 đến 99 sao cho tích của 2 chữ số bằng 2 lần tổng của 2 chữ số đó.

9. Tìm ước số chung lớn nhất của 2 số nguyên dương a và b nhập từ bàn phím.

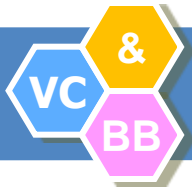

10. Nhập n . In n số đầu tiên trong dãy Fibonacci.

a. $a_0 = a_1 = 1$

b. $a_n = a_{n-1} + a_{n-2}$

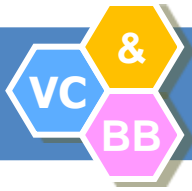

Bài tập 3a

```
int main()
{
    int n, sogoc, sodao, donvi;
    printf("Nhap n: ");
    scanf("%d", &n);

    sogoc = n; sodao = 0;
    while (sogoc > 0)
    {
        donvi = sogoc % 10;
        sodao = sodao*10 + donvi;
        sogoc = sogoc / 10;
    }
    if (sodao == n) printf("DX");
    else printf("Khong doi xung");
}
```


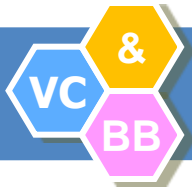
Bài tập 3b

```
#include <math.h>

int main()
{
    int n, n_can_nguyen;

    printf("Nhap n: ");
    scanf("%d", &n);

    n_can_nguyen = int(sqrt(n));
    if (n_can_nguyen*n_can_nguyen == n)
        printf("%d la so CP.", n);
    else
        printf("%d khong la so CP.", n);
}
```


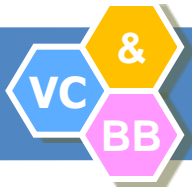
Bài tập 3c

```
int main()
{
    int n, i, souoc;

    printf("Nhap n: ");
    scanf("%d", &n);

    souoc = 0;
    for (i = 1; i <= n; i++)
        if (n % i == 0)
            souoc++;

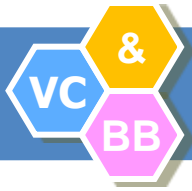
    if (souoc == 2)
        printf("%d la so nguyen to");
    else
        printf("%d ko la so nguyen to", n);
}
```


Bài tập 3d

```
void main()
{
    int n, min, max, donvi;
    ...
    min = n % 10;
    max = min;
    n = n / 10;

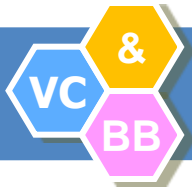
    while (n>0)
    {
        donvi = n % 10;
        n = n / 10;
        if (donvi < min) min = donvi;
        if (donvi > max) max = donvi;
    }
    printf("So NN = %d, So LN = %d", min, max);
}
```


Bài tập 3e

```
int main()
{
    int n, sotruoc, sosau;
    ...      // Nhập n
    sotruoc = n % 10;
    do
    {
        sosau = sotruoc;
        n = n / 10;
        sotruoc = n % 10;
    } while (n != 0 && sotruoc < sosau);

    if (sotruoc < sosau)
        printf("Cac chu so tang dan");
    else
        printf("Cac chu so ko tang dan");
}
```


Bài tập 4a

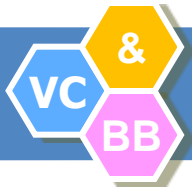
```
int main()
{
    int n, i, s;

    printf("Nhap n: ");
    scanf("%d", &n);

    s = 0;
    for (i = 1; i <= n; i++)
        s = s + i;

    printf("1 + 2 + ... + %d = %d", n, s);
}
```


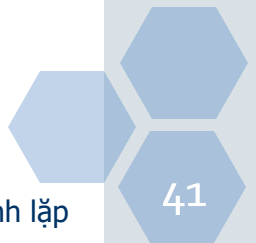
Bài tập 4b

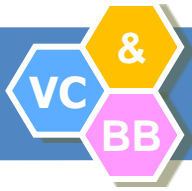
```
void main()
{
    int n, i, s;

    printf("Nhap n: ");
    scanf("%d", &n);

    s = 0;
    for (i = 1; i <= n; i++)
        s = s + i*i;

    printf("1^2 + 2^2 + ... + %d^2 = %d", n, s);
}
```


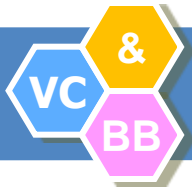
Bài tập 4c

```
void main()
{
    int n, i;
    float s;

    printf("Nhap n: ");
    scanf("%d", &n);

    s = 0;
    for (i = 1; i <= n; i++)
        s = s + 1.0/i;

    printf("1 + 1/2 + ... + 1/%d = %f", n, s);
}
```


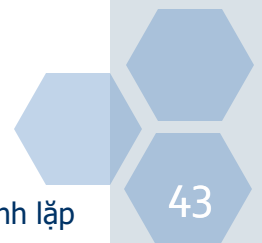
Bài tập 4d

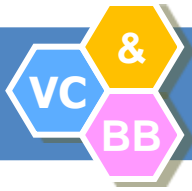
```
void main()
{
    int n, i, s;

    printf("Nhap n: ");
    scanf("%d", &n);

    s = 1;
    for (i = 2; i <= n; i++)
        s = s * i;

    printf("%d! = %d", n, s);
}
```

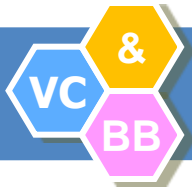

Bài tập 4e

```
void main()
{
    int n, i, j, igt, s;
    printf("Nhap n: ");
    scanf("%d", &n);

    s = 0;
    for (i = 1; i <= n; i++)
    {
        igt = 1;
        for (j = 2; j <= i; j++)
            igt = igt * j;
        s = s + igt;
    }
    printf("1! + 2! + ... + %d! = %d", n, s);
}
```

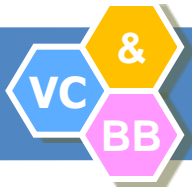

Bài tập 5

```
void main()
{
    int a, b, n, i, s;
    do
    {
        printf("Nhap a, b, n: ");
        scanf("%d%d%d", &a, &b, &n);
    } while (a >= n || b >= n);

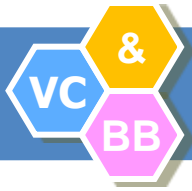
    s = 0;
    for (i = 1; i <= n - 1; i++)
        if (i % a == 0 && i % b != 0)
            s = s + i;

    printf("Tong cac thoa yeu cau la %d", s);
}
```


Bài tập 6

```
void main()
{
    int n, i, j, souoc, s;
    do
    {
        printf("Nhap n: ");
        scanf("%d", &n);
    } while (n <= 0 || n >= 50);
    s = 0;
    for (i = 2; i <= n - 1; i++)
    {
        ... // Đếm số ước của i
        if (souoc == 2) // Là số nguyên tố
            s = s + i;
    }
    printf("Tong cac so nt < %d la %d", n, s);
}
```

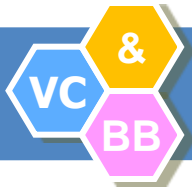

Bài tập 7

```
void main()
{
    int n, donvi;

    printf("Nhap n: ");
    scanf("%d", &n);

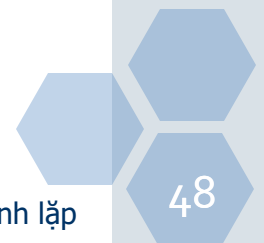
    printf("So dao cua %d la ", n);
    while (n > 0)
    {
        donvi = n % 10;
        n = n / 10;
        printf("%d", donvi);
    }
}
```


Bài tập 8

```
void main()
{
    int n, i, donvi, chuc;

    printf("Cac so thoa yeu cau la: ");
    for (i = 10; i <= 99; i++)
    {
        donvi = i % 10;
        chuc = i / 10;
        if (chuc*donvi == 2*(chuc + donvi))
            printf("%d", i);
    }
}
```


Bài tập 9

❖ Ví dụ: $a = 12, b = 8$

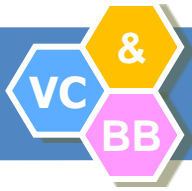
❖ Cách 1:

- Cho 1 biến i chạy từ 8 trở về 1, nếu cả a và b đều chia hết cho i thì dừng và i chính là uscln.
- 8, 7, 6, 5, 4 $\Rightarrow$ USCLN của 12 và 8 là 4.

❖ Cách 2:

- USCLN của a & b (a khác b), ký hiệu (a, b) là:
  - $(a - b, b)$ nếu $a > b$
  - $(a, b - a)$ nếu $b > a$
- $(12, 8) = (4, 8) = (4, 4) = 4$

Bài tập 9

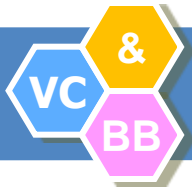
```
void main()
{
    int a, b, uscln;

    printf("Nhap a va b: ");
    scanf("%d%d", &a, &b);

    if (a < b) uscln = a;
    else uscln = b;

    while (a % uscln != 0 || b % uscln != 0)
        uscln--;

    printf("USCLN cua %d va %d la %d", a, b, uscln);
}
```

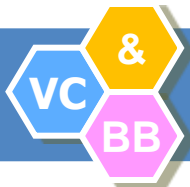

Bài tập 9

```
void main()
{
    int a, b;

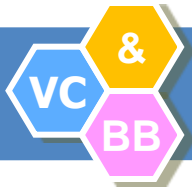
    printf("Nhap a va b: ");
    scanf("%d%d", &a, &b);

    while (a <> b)
    {
        if (a > b)
            a = a - b;
        else
            b = b - a;
    }
    printf("USCLN cua a va b la %d', a);
}
```


Bài tập 10

- ❖ Dãy Fibonacy: $a_0 a_1 a_2 \dots a_{n-2} a_{n-1} a_n$
  - Với $a_0 = a_1 = 1$, $a_n = a_{n-1} + a_{n-2}$
- ❖ Ví dụ: 1 1 2 3 5 8 13 21 ...
- ❖ Xuất n phần tử đầu tiên của dãy Fibonacy
  - $n = 1 \Rightarrow 1$, $n = 2 \Rightarrow 1 1$
  - $n > 2$
    - Lưu lại 2 phần tử trước nó là a và b
    - Mỗi lần tính xong cập nhật lại a và b.
- ❖ Nên thêm 2 phần tử ảo đầu tiên là a_{-2} , a_{-1}
  - 1 0 1 1 2 3 5 8 13 21 ...

Bài tập 10

```
void main()
{
    int n, an, an1, an2, i;

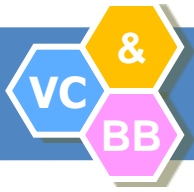
    printf("Nhap n: ");
    scanf("%d", &n);

    an2 = 1; an1 = 0;
    printf("%d phan tu dau tien cua day: ", n);
    for (i = 1; i <= n; i++)
    {
        an = an2 + an1;
        printf("%d ", an);
        an2 = an1;
        an1 = an;
    }
}
```


Bài tập

- ❖ $S = 1/2 + 1/4 + \dots + 1/2n$
- ❖ $S = 1 + 1/3 + 1/5 + \dots + 1/(2n+1)$
- ❖ $S = 1/(1x^2) + 1/(2x^3) + \dots + 1/(nx^{n+1})$
- ❖ $S = 1/2 + 2/3 + \dots + n/(n+1)$
- ❖ $S = 1 + 1/(1 + 2) + \dots + 1/(1 + 2 + \dots + n)$
- ❖ Liệt kê tất cả ước số của số nguyên dương n
- ❖ Tính tổng các ước số của số nguyên dương n
- ❖ Đếm số lượng ước số của số nguyên dương n
- ❖ Tính tổng các ước số chẵn của số nguyên dương n

❖ Nhập một số nguyên có giá trị từ -5 đến 5